

گزاره‌برگ

بیماری‌های واگیر ایران و جهان

آخرین وضعیت بیماری **تب دنگی** در کشور و وضعیت شاخص‌های اپیدمیولوژیک و حشره‌شناسی

گزارش هفدهم

تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۵

گروه مدیریت بیماری‌های منتقله توسط ناقلین

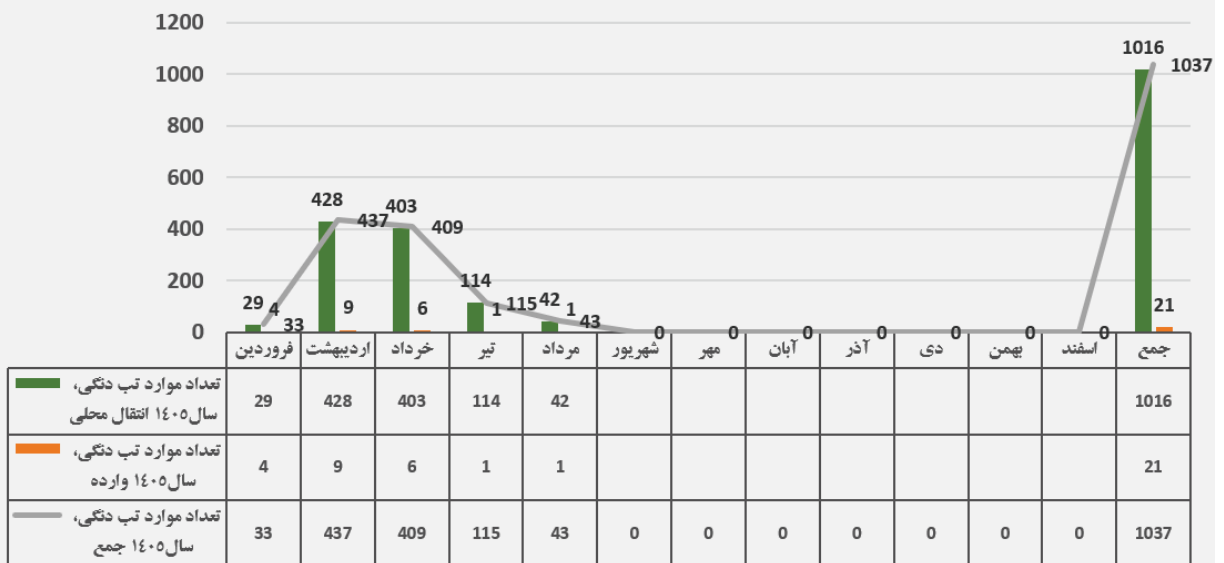
آخرین وضعیت کشور

- از ابتدای سال ۱۴۰۵ تا ۱۵ مرداد تعداد ۱۰۴۶ مورد تب دنگی گزارش شده که ۱۰۱۸ مورد از دانشکده چابهار، ۱۲ مورد از دانشکده ایرانشهر، ۱ مورد از دانشگاه هرمزگان، ۱۳ مورد از دانشگاه زاهدان، ۱ مورد از دانشگاه بیرجند و یک مورد از دانشگاه یزد می‌باشد. همه موارد شناسایی شده در سایر دانشگاه‌ها (بجز بندرعباس) سابقه سفر به چابهار داشتند.
- از ۱۰۴۶ مورد گزارش شده ۱۰۲۵ نفر انتقال محلی و ۲۱ نفر وارد از کشور پاکستان بودند.
- از تعداد ۱۰۴۶ مورد تب دنگی شناسایی شده ۸۷ مورد بستری (۸/۳ درصد) در بیمارستان بوده و هیچ مورد فوتی گزارش نشده است.

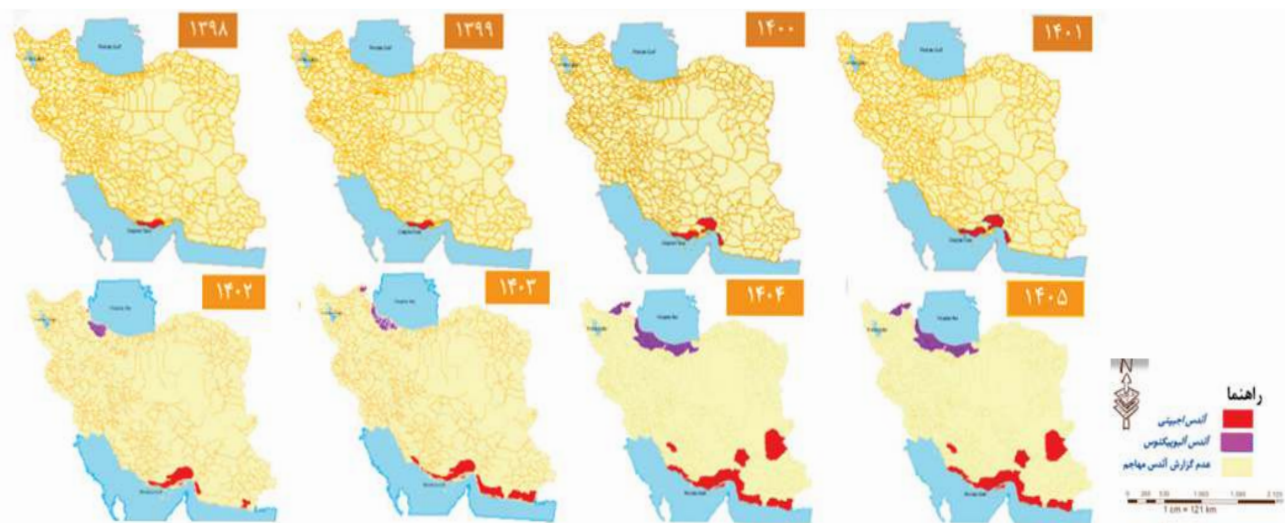
نکات قابل توجه

- روند شناسایی موارد جدید در نیمه اول مرداد همانند تیرماه روند کاهشی داشته که به دلیل تداوم گرما و شرایط نامناسب فعالیت پشه ناقل می‌باشد.
- در نیمه اول مرداد تعداد ۴۳ مورد جدید بیماری تب دنگی شناسایی شده‌اند.

تعداد موارد تب دنگی شناسایی شده در سال ۱۴۰۵

تاریخچه پیدایش آندس‌های مهاجم بر اساس مراقبت حشره‌شناسی مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

وضعیت کشور با توجه به حضور ناقل و انتقال بیماری:

سناریو اول: طبق نظام مراقبت حشره‌شناسی، تاکنون پشه آندس صید نشده است.	سایر مناطق کشور که در این جدول نامی از آن‌ها ذکر نشده است.
سناریو اول: پشه آندس مهاجم استقرار نیافته است (صید پشه ناقل موردی بوده است که با توجه به اقدامات کنترلی و پاسخ سریع، پشه فرصت تکثیر و استقرار نداشته است).	استان بوشهر (شهرستان جم، برازجان و دیر)، استان قزوین (شهرستان رازمیان)، سیستان و بلوچستان (شهرستان زاهدان و دشتیاری)، استان اردبیل (شهرستان اصلاندوز)، استان فارس (شهرستان مهر و کازرون)، استان کرمان (جیرفت)
سناریو دوم: استقرار محدود و محلی پشه آندس مهاجم (در محدوده ۲۵ کیلومتری)	استان هرمزگان (شهرستان سیریک و خمیر)، استان زنجان (شهرستان طارم)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم در محدوده بیش از ۲۵ کیلومتر (بدون انتقال محلی)	هرمزگان (بخش سیریک و خمیر در سناریو دو)، استان گیلان، استان بوشهر (عسلویه و کنگان)، استان مازندران (غرب و مرکز استان)، استان آذربایجان شرقی (خدافرین، هوراند و کلیبر)، استان اردبیل (بيله سوار)
سناریو سوم: استقرار گسترده آندس مهاجم با انتقال محلی	استان هرمزگان (بندرلنگه و بندرعباس)، استان سیستان و بلوچستان (چابهار و کنارک)

شاخص‌های مراقبت حشره‌شناسی نیمه دوم خردادماه سال ۱۴۰۵ در شهرستان‌های منتخب

شاخص (مرکز شماره ۳)	چابهار (شهر)	کنارک	بندرعباس (مرکز ۲۲ بهمن)	بندر لنگه	رامسر (هتل کوثر)	انزلی (اداره بنادر)	رشت (مرکز شماره ۳)
شاخص تخم	۴	۱/۵	۰/۴۷	۰/۶۶	۴/۵	۵/۲۳	۲/۶۳
شاخص ظرف	۱/۵۳	۰/۹۹	۰	۰	۳/۴	۰	۰
شاخص خانه	۵/۵۸	۳/۱۵	۰	۰	*	۰	۰
شاخص بر تو	۶/۳۸	۳/۹۹	۰	۰	*	۰	۰
شاخص سفیره	*	*	۰	۰	*	۰	۰
شاخص بالغ	*	*	۴	۲	۳	۴	۲
تفسیر و ملاحظات	به علت نامساعد بودن وضعیت آب‌وهوایی و افزایش دما، طبق شاخص‌ها فعالیت تکثیری ناقل نسبت به نیمه اول خردادماه سال جاری کاهش داشته است به نظر می‌رسد با توجه به شاخص بر تو بالای ۵ (حد هشدار طغیان) برای شهرستان چابهار، رطوبت مناسب و حضور ویروس در چرخه انتقال بیماری، شرایط محیطی برای تکثیر پشه و انتقال بیماری مساعد بوده و روند انتقال بیماری برای شهرستان چابهار همچنان ادامه خواهد داشت. همچنین با کاهش شاخص بر تو طی نیمه دوم خردادماه در مقایسه با نیمه اول خردادماه در کنارک، احتمالاً روند بیماری طی نیمه اول تیرماه در این شهر کاهش خواهد بود.						
	وضعیت بندرلنگه نیز مشابه بندرعباس یعنی گرم‌تر شدن هوا و استفاده بیشتر مردم از کولرها منجر به افزایش زیستگاه‌های لاروی (آب‌های زیر کولر) شده است که با افزایش تمایل پشه‌ها به این زیستگاه‌ها و تمایل به تخم‌ریزی کمتر در آویرترب، شاهد کاهش شاخص تخم و افزایش شاخص بالغ می‌باشیم.						
	در نیمه دوم خرداد، افزایش شاخص تخم به ۴/۵ نشان‌دهنده تشدید معنی‌دار فعالیت تخم‌گذاری و حضور فعال‌تر پشه‌های بالغ ماده در سایت هتل کوثر است. همزمان، کاهش شاخص ظرف به ۳/۴ و HLR به ۳ نشان می‌دهد که اگرچه تعداد کانون‌های مثبت یا بار لاروی نسبت به نیمه اول کمتر شده، اما پشه‌های بالغ همچنان در محیط حضور موثر داشته و تخم‌ریزی را ادامه داده‌اند. بنابراین این نیمه از نظر اپیدمیولوژیک بیشتر بیانگر کاهش نسبی کانون‌های لاروی، اما افزایش خطر ناشی از فعالیت جمعیت بالغ و تداوم چرخه تولیدمثل است. حضور مخزن ویروسی در منطقه می‌تواند منجر به برقراری انتقال محلی و طغیان بیماری شود.						
	به دلیل شروع فصل گرما سیکل تکامل ناقل شروع شده است و پشه بالغ صید گردیده، حضور مخزن ویروسی در منطقه می‌تواند منجر به برقراری چرخه انتقال و طغیان بیماری شود. با توجه به آموزش‌های که توسط تیم بهداشتی در سطح استان انجام گردید علیرغم بارندگی‌ها زیستگاه‌های لاروی بالفعل خانه‌ها دارای لارو و سفیره نبودند و پشه‌ها برای تکثیر از زیستگاه‌های طبیعی و مخفی استفاده می‌کنند. که نیاز به بهسازی محیط را بیشتر نمایان می‌سازد.						

تعریف شاخص‌ها

- شاخص تخم: میانگین تعداد تخم به آویرترب در ۲۴ ساعت
- شاخص ظرف: درصد ظروف محتوی آبدارای لارو و سفیره به کل ظروف حاوی آب بررسی شده
- شاخص خانه: درصد خانه‌های دارای حداقل یک ظرف مثبت به کل خانه‌های بررسی شده
- شاخص بر تو: تعداد ظروف دارای لارو و یا سفیره در ۱۰۰ خانه بررسی شده
- شاخص سفیره: تعداد سفیره‌ها در هر خانه، تقسیم بر تعداد افراد در هر خانه (در ۱۰۰)
- شاخص بالغ: میانگین وفور بالغ صید شده به فرد و به زمان
- ظرفیت انتقال (Receptivity): وجود ناقل و سایر عوامل اکولوژیک و اقلیمی که شرایط برقراری چرخه انتقال بیماری‌های منتقله توسط آندس مهاجم را فراهم می‌کند.
- آسیب‌پذیری (Vulnerability): خطر ورود یا تشدید گردش ویروس توسط افراد بیمار یا پشه‌های آلوده

در حال حاضر بدلائل نبود تیم حشره‌شناسی کافی، این شاخص بررسی نمی‌شود؛ بزودی این شاخص‌ها در دسترس خواهد بود.

در جدول زیر شاخص‌ها به تفکیک هر شهرستان صرفاً یکی از پایگاه‌های دیده‌ور مهم برای نمونه ذکر شده است (در هر شهرستان حداقل سه پایگاه دیده‌ور حشره‌شناسی وجود دارد و شاخص‌ها باید به تفکیک برای هر پایگاه دیده‌ور، در گذر زمان مقایسه، بررسی و تجزیه و تحلیل شود).

حق چاپ و انتشار معنوی داده‌ها برای معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی و مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر محفوظ است.

معاونت بهداشت
مرکز مدیریت بیماری های واگیر

جهت کسب اطلاعات بیش تر از بیماری های واگیر در ایران به
لینک <https://icdc.behdasht.gov.ir> مراجعه فرمایید.

